

MINISTRU KABINETA NOTEIKUMU PROJEKTS

2015.gada
Rīgā

Noteikumi Nr.____
(prot. Nr. __)

Kārtība, kādā notiek aviācijas nelaimes gadījumā cietušo civilās aviācijas gaisa kuģu un cilvēku meklēšanas un glābšanas darbi, civilās aviācijas nelaimes gadījumu seku likvidēšana un institūciju sadarbība

Izdoti saskaņā ar likuma
„Par aviāciju” 66.panta pirmo daļu

1. Noteikumi nosaka:

- 1.1. kārtību, kādā notiek aviācijas nelaimes gadījumā cietušo civilās aviācijas gaisa kuģu un cilvēku meklēšanas un glābšanas darbi;
- 1.2. civilās aviācijas nelaimes gadījumu seku likvidēšanas un institūciju sadarbības kārtību.

2. Noteikumos lietotie termini:

2.1. Latvijas Republikas meklēšanas un glābšanas atbildības rajons - Rīgas lidojumu informācijas rajons, kurā atbildība par gaisa satiksmi Latvijai noteikta saskaņā ar starptautiskajiem līgumiem;

2.2. Aviācijas meklēšanas un glābšanas koordinācijas centra atbildības rajons (pielikums Nr.1) – Latvijas Republikas meklēšanas un glābšanas atbildības rajons, izņemot lidostu glābšanas dienestu reaģēšanas zonas, militāros lidlaukus, militāros poligonus un Jūras meklēšanas un glābšanas koordinācijas centra atbildības rajonu;

2.3. Jūras meklēšanas un glābšanas koordinācijas centra atbildības rajons – Baltijas jūras un Rīgas jūras līča akvatorija Latvijas Republikas meklēšanas un glābšanas atbildības rajonā;

2.4. Operatīvās rīcības plāns – detalizēts pasākumu kopums, lai nodrošinātu civilās aviācijas nelaimes gadījumā cietušo civilās aviācijas gaisa kuģu un cilvēku meklēšanu un glābšanu, civilās aviācijas nelaimes gadījumu seku likvidēšanu un institūciju sadarbību Aviācijas meklēšanas un glābšanas koordinācijas centra atbildības rajonā ;

2.5. civilā lidlauka (lidostas) atbildības rajons – noteikta teritorija līdz 8 kilometriem (līdz 5 jūras jūdzēm) rādiusā no skrejceļa centra, kas pilnīgi vai daļēji paredzēta, lai organizētu gaisa kuģu nosēšanos, pacelšanos un manevrēšanu;

2.6. civilā lidlauka (lidostas) reaģēšanas zona - teritorija, kuras robežās lidlauka (lidostas) glābšanas dienesti ierodas pirms Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta ierašanās.

2.7. COSPAS/SARSAT sistēma - starptautiskā satelītu sistēma, kas radīta, lai uztvertu avārijas ziņojumus no lidmašīnu, kuģu un personālajām satelītu avārijas radioboļām avārijas gadījumā.

3. Ar šiem noteikumiem tiek apstiprinātas:

3.1. Starptautiskās civilās aviācijas (ICAO) un Starptautiskās jūrniecības organizācijas (IMO) rokasgrāmatas „Starptautiskās aeronavigācijas un jūras meklēšanas un glābšanas rokasgrāmata” (IAMSAR) vadlīnijas;

3.2. 1944.gada 7.decembra Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju 12.pielikumā „Meklēšana un glābšana” noteiktie starptautiskie standarti un ieteicamā prakse.

4. Aviācijas meklēšanas un glābšanas koordinācijas centrs (turpmāk- ARCC) atbilstoši kompetencei un saskaņā ar šiem noteikumiem un Operatīvās rīcības plānu, nodrošina aviācijas nelaimes gadījumā cietušā civilās aviācijas gaisa kuģa un cilvēku meklēšanas un glābšanas pasākumu koordinēšanu tā atbildības rajonā, kā arī ārpus tā, ja tas paredzēts starptautiskajos līgumos, kuru dalībniece ir Latvijas Republika, un civilās aviācijas nelaimes gadījumu seku likvidēšanas darbu koordinēšanu. ARCC darbību nodrošina Valsts robežsardze (turpmāk - VRS) un tas darbojas nepārtrauktā režīmā 24 stundas diennaktī.

5. Operatīvās rīcības plānu izstrādā un apstiprina VRS, to saskaņojot ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu (turpmāk – VUGD), Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu (turpmāk – NMPD), Valsts policiju (turpmāk – VP), Jūras meklēšanas un glābšanas koordinācijas centru (turpmāk – MRCC), Satiksmes ministriju, valsts akciju sabiedrību „Latvijas gaisa satiksme” (turpmāk - Latvijas gaisa satiksme, valsts aģentūru „Civilās aviācijas aģentūra” (turpmāk – Civilās aviācijas aģentūra), Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem (turpmāk – NBS), Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroju (turpmāk –TNGIIB), Ārlietu ministriju un Latvijas Pašvaldību savienību.

6. Operatīvās rīcības plānā iekļauj šo noteikumu 2.pielikumā minēto informāciju, kā arī citu informāciju, kas nodrošina iespēju saglabāt pēc iespējas vairāk cilvēku dzīvību un samazināt īpašuma zaudējumus civilās aviācijas gaisa kuģa nelaimes gadījumā.

7. Šo noteikumu 5.punktā minētās institūcijas pēc ARCC pieprasījuma sniedz informāciju par to rīcībā esošajiem resursiem civilās aviācijas gaisa kuģu un cilvēku meklēšanas un glābšanas darbu un civilās aviācijas nelaimes gadījumu seku likvidēšanas darbu veikšanā, kā arī informāciju par atbildīgajām amatpersonām un kontaktinformāciju saziņai ar tām un pēc ARCC rīkojuma nekavējoties iesaistās civilās aviācijas gaisa kuģu un cilvēku meklēšanas un glābšanas darbu un civilās aviācijas nelaimes gadījumu seku likvidēšanas darbu veikšanā.

8. ARCC ir tiesības civilās aviācijas gaisa kuģu un cilvēku meklēšanas un glābšanas un civilās aviācijas nelaimes gadījumu seku likvidēšanas darbu veikšanā iesaistīt juridiskās un fiziskās personas, kuras nav minētas Operatīvās rīcības plānā.

9. Ja ir noticis tāda civilās aviācijas gaisa kuģa nelaimes gadījums, kurā atrodas 30 un vairāk pasažieri, ARCC aktivizē Aviācijas nelaimes gadījuma informācijas centra (turpmāk - ANGKC) darbību. ANGKC sastāvā darbojas šo noteikumu 5.punktā minēto institūciju atbildīgās amatpersonas, kuru darbu organizē un vada ARCC. ANGKC kompetenci nosaka Operatīvās rīcības plānā.

10. Īstenojot civilās aviācijas nelaimes gadījumā cietušā civilās aviācijas gaisa kuģa un cilvēku meklēšanas un glābšanas darbus, civilās aviācijas gaisa kuģa nelaimes gadījuma seku likvidēšanu un institūciju sadarbību atbilstoši Operatīvās rīcības plānam, tiek veiktas šādas darbības:

10.1. civilās aviācijas nelaimes gadījuma identificēšana un institūciju informēšana par civilās aviācijas gaisa kuģa nelaimes gadījumu:

10.1.1. MRCC, saņemot informāciju no COSPAS/SARSAT sistēmas par civilās aviācijas gaisa kuģa nelaimes gadījumu Latvijas Republikas meklēšanas un glābšanas atbildības rajonā, nekavējoties informē ARCC;

10.1.2. ARCC, saņemot informāciju no COSPAS/SARSAT sistēmas vai citiem avotiem par civilās aviācijas gaisa kuģa nelaimes gadījumu, informē VUGD, NMPD, VP, Civilās aviācijas aģentūru, Latvijas gaisa satiksmi un Ārlietu ministriju, ja nelaimes gadījumā iesaistīti ārvalstu gaisa kuģi vai pilsoņi, kā arī, ja nepieciešams, Latvijas Republikas kaimiņvalstu aviācijas meklēšanas un glābšanas koordinācijas centrus;

10.2. nelaimes gadījumā cietušā civilās aviācijas gaisa kuģa meklēšana:

10.2.1. ja civilās aviācijas gaisa kuģa nelaimes gadījums noticis Aviācijas meklēšanas un glābšanas koordinācijas centra atbildības rajonā (turpmāk – ARCC atbildības rajons), nelaimes gadījumā cietušā gaisa kuģa meklēšanu ARCC vadībā veic VUGD, VRS, VP un LGS nodrošina gaisa telpas izmantošanas ierobežojumus;

10.2.2. ja civilās aviācijas nelaimes gadījums noticis civilā lidlauka (lidostas) reaģēšanas zonā, nelaimes gadījumā cietušā gaisa kuģa meklēšanu, saskaņā ar lidostas ārkārtas situāciju rīcības plānu, veic lidlauks (lidosta) sadarbībā ar VUGD;

10.2.3. ja civilās aviācijas nelaimes gadījums noticis Jūras meklēšanas un glābšanas koordinācijas centra atbildības rajonā (turpmāk – MRCC atbildības rajons), ARCC sadarbībā ar MRCC, VUGD, VRS, VP veic nelaimes gadījumā cietušā civilās aviācijas gaisa kuģa meklēšanu un LGS nodrošina gaisa telpas izmantošanas ierobežojumus;

10.3. nelaimes gadījumā cietušā civilās aviācijas gaisa kuģa atrašanās vietas perimetra ierobežošana un apsardze:

10.3.1. ja civilās aviācijas nelaimes gadījums noticis ARCC atbildības rajonā, VP organizē nelaimes gadījumā cietušā civilās aviācijas gaisa kuģa atrašanās vietas perimetra ierobežošanu un apsardzi, lai varētu veikt gaisa kuģa un cilvēku glābšanas pasākumus;

10.3.2. ja civilās aviācijas nelaimes gadījums noticis MRCC atbildības rajonā, tad MRCC nodrošina nelaimes gadījumā cietušā civilās aviācijas gaisa kuģa atrašanās vietā visa veida peldlīdzekļu kustības ierobežošanu, lai varētu veikt gaisa kuģa un cilvēku glābšanas pasākumus;

10.4. cilvēku meklēšanas un glābšanas darbu veikšana aviācijas nelaimes gadījumā cietušā civilās aviācijas gaisa kuģa atrašanās vietā:

10.4.1. ja civilās aviācijas nelaimes gadījums noticis ARCC atbildības rajonā, cilvēku meklēšanas un glābšanas darbus atbilstoši kompetencei vada VUGD, bet atbalstu savas kompetences jomā sniedz VP, NMPD, VRS;

10.4.2. ja civilās aviācijas nelaimes gadījums noticis civilā lidlauka (lidostas) reaģēšanas zonā, cilvēku meklēšanas un glābšanas darbus atbilstoši kompetencei saskaņā ar lidlauka (lidostas) ārkārtas situāciju rīcības plānu vada lidlauks (lidosta) līdz VUGD ierašanās brīdim, bet atbalstu sniedz VP, NMPD, VRS;

10.5. civilās aviācijas gaisa kuģī esošo personu skaita un identitātes noskaidrošana:

10.5.1. ARCC nosūta pieprasījumu tās valsts lidostai, no kuras veikta pēdējā izlidošana, par to personu skaitu un identitāti, kuras atradušās civilās aviācijas nelaimes gadījumā cietušajā gaisa kuģī;

10.5.2. ARCC sadarbībā ar Ārlietu ministriju nosūta pieprasījumu ārvalstij, no kuras veikta pēdējā izlidošana, par to personu skaitu un identitāti, kuras atradušās civilās aviācijas nelaimes gadījumā cietušajā gaisa kuģī, kas šķērsojis Latvijas Republikas gaisa telpu tranzītā;

10.6. NMPD veic neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanu cietušajiem;

10.7. ARCC izvērtē ANGKC darbības aktivizēšanas nepieciešamību;

10.8. civilās aviācijas nelaimes gadījumā upuru apzināšana un pārvietošana:

10.8.1. NMPD konstatē cilvēka bioloģiskās nāves faktu;

10.8.2. ARCC organizē civilās aviācijas nelaimes gadījumā upuru mirstīgo atlieku

transportēšanu uz tam paredzētajām vietām;

10.9. ARCC veic sabiedrības informēšanu par civilās aviācijas gaisa kuģa nelaimes gadījumu un tā seku likvidēšanu.

11. Ja civilās aviācijas gaisa kuģa nelaimes gadījums noticis:

11.1. ARCC atbildības rajonā - ARCC koordinē civilās aviācijas gaisa kuģa un cilvēku meklēšanas un glābšanas darbus saskaņā ar ARCC Operatīvās rīcības plānu;

11.2. civilā lidlauka (lidostas) atbildības rajonā - civilā lidlauka (lidostas) meklēšanas un glābšanas dienests veic civilās aviācijas gaisa kuģa un cilvēku meklēšanas un glābšanas darbus saskaņā ar lidlauka (lidostas) ārkārtas situāciju rīcības plānu;

11.3. MRCC atbildības rajonā – ARCC sadarbībā ar MRCC koordinē civilās aviācijas gaisa kuģa un cilvēku meklēšanas un glābšanas darbus saskaņā ar Operatīvās rīcības plānu.

12. Latvijas Republikā sertificētam gaisa kuģu ekspluatantam, neatkarīgi no pamatdarbības vietas, ir jābūt izstrādātam ārkārtas situāciju rīcības plānam palīdzības sniegšanai cietušajiem un viņu tuviniekiem, ja aviācijas nelaimes gadījumā cietis kāds no ekspluatanta gaisa kuģiem.

13. Gaisa kuģu ekspluatants, kura gaisa kuģis cietis civilās aviācijas nelaimes gadījumā Latvijas Republikā:

13.1. nodrošina atbalsta sniegšanu cietušajiem ar pirmās nepieciešamības precēm, īslaicīgu uzturēšanās vietu, ūdeni, pārtiku, psiholoģisko un tūlītēju materiālo atbalstu;

13.2. nodrošina cietušo ceļojumu turpināšanu pēc medicīniskās palīdzības saņemšanas;

13.3. nodrošina cietušos un viņu tuviniekus ar juridiskām konsultācijām par gaisa transporta pasažieru tiesībām;

13.4. nodrošina informatīvā tālruņa līniju cietušo tuvinieku informēšanai par cietušajām personām;

13.5. organizē civilās aviācijas gaisa kuģa nelaimes gadījuma upuru mirstīgo atlieku transportēšanu uz to mītnes zemi;

13.6. plāno un organizē bojā gājušo piemiņas pasākumus.

14. Ja gaisa kuģu ekspluatants pienācīgā laikā un apjomā nespēj nodrošināt šo noteikumu 13.punktā minētos pasākumus, tos organizē un koordinē ARCC saskaņā ar Operatīvās rīcības plānu.

15. Lai uzturētu rīcībspēju Operatīvās rīcības plāna īstenošanai, ARCC ne retāk kā reizi gadā organizē teorētiskās mācības un ne retāk kā reizi divos gados praktiskās mācības.

16. ARCC ir tiesīgs slēgt vienošanos ar Latvijas Republikas kaimiņvalstu aviācijas meklēšanas un glābšanas koordinācijas centriem par kopīgām mācībām, veicinot meklēšanas un glābšanas efektivitāti.

Ministru prezidente

L. Straujuma

Satiksmes ministrs

A. Matīss

Iesniedzējs: Satiksmes ministrs

A. Matīss

Vīza: Valsts sekretārs

K.Ozoliņš

25.03.2015 15.00

1544

M.Čerņonoks, 67830950

Maris.Cernonoks@latcaa.gov.lv

A.Čudare, 67830960

Anna.Cudare@latcaa.gov.lv